

Tài trợ cho tương lai: Tại sao tài chính công thất bại trong việc bảo vệ đa dạng sinh học và cách chúng ta có thể thay đổi hướng đi

Sả Đầu Nâu

04-04-2025

Shaman Bird: “You once contributed to this karma by falsely reporting methane emissions from the Bird Village’s droppings. Now, these vengeful spirits have come to seek justice.”

Trích “Ghosts”; *Wild Wise Weird* [1]

Sự suy giảm đa dạng sinh học tiếp tục diễn ra với tốc độ đáng báo động, tuy nhiên, các khoản đầu tư tài chính công chủ yếu lại hỗ trợ các hoạt động làm trầm trọng thêm sự mất mát này thay vì đảo ngược nó. Một nghiên cứu gần đây của Selomane và các cộng sự [2] chỉ ra sự mất cân đối nghiêm trọng giữa phân bổ tài chính công quốc gia và quốc tế với các mục tiêu bảo tồn đa dạng sinh học được đề ra trong các thỏa thuận toàn cầu như Khung Đa dạng Sinh học Toàn cầu Kunming-Montreal (Kunming-Montreal Global Biodiversity Framework - GBF).

Phân tích dữ liệu từ 76 quốc gia (7 quốc gia thu nhập thấp, 30 quốc gia thu nhập trung bình và 39 quốc gia thu nhập cao) trong suốt một khoảng thời gian mười năm (2010–2019), các tác giả đánh giá chi tiêu của chính phủ và viện trợ đối với các lĩnh vực tích cực đối với thiên nhiên (như bảo tồn và giảm ô nhiễm) hoặc các lĩnh vực tiêu cực đối với thiên nhiên (bao gồm khai thác nhiên liệu hóa thạch và nông nghiệp công nghiệp).

Các phát hiện cho thấy một sự chênh lệch rõ rệt: trung bình, các chính phủ phân bổ 1,37% ngân sách trong nước của họ cho các lĩnh vực tiêu cực đối với thiên nhiên—gần gấp ba lần so với 0,5% được phân bổ cho các sáng kiến tích cực đối với thiên nhiên. Viện trợ phát triển nước ngoài (ODA) phản ánh sự mất cân bằng lớn hơn, với 9,18% hỗ trợ các lĩnh vực gây hại cho môi trường và chỉ 1,99% được phân bổ cho các lĩnh vực tích cực đối với thiên nhiên [2].

Mặc dù các quốc gia thu nhập cao thường thể hiện sự chênh lệch trong nước hẹp hơn giữa chi tiêu có hại và có lợi, nhưng các mô hình viện trợ quốc tế của họ thường tái hiện lại các mô hình đầu tư có hại cho môi trường của các quốc gia thu nhập thấp (trừ Na Uy). Sự thiếu nhất quán này cho thấy rằng mặc dù các quốc gia giàu có có thể ưu tiên bảo vệ đa dạng sinh học trong lãnh thổ của mình, nhưng họ thường bỏ qua các nguyên tắc này khi hoạt động ngoài lãnh thổ—một mâu thuẫn cuối cùng làm suy yếu tiến trình chung hướng tới các mục tiêu bền vững toàn cầu.

Nghiên cứu này cũng thách thức giả thuyết lâu dài về Đường cong Kuznets Môi trường (Environmental Kuznets Curve)—rằng khi các quốc gia trở nên giàu có hơn, họ sẽ tự nhiên giảm thiểu suy thoái môi trường [3]. Mặc dù các quốc gia thu nhập cao có thể phân bổ tương đối nhiều tài nguyên cho bảo tồn trong nước, nhưng các khoản đầu tư quốc tế của họ thường vẫn tiếp tục hỗ trợ các lĩnh vực gây hại cho môi trường, mâu thuẫn với lộ trình phát triển này.

Một điểm nhấn quan trọng từ nghiên cứu là để đạt được các mục tiêu đa dạng sinh học toàn cầu, cần làm nhiều hơn là chỉ tăng cường tài trợ cho bảo tồn. Cũng quan trọng không kém là các nỗ lực chuyển hướng các khoản trợ cấp có hại, phát triển các cơ chế tài chính phối hợp toàn cầu và thiết kế các công cụ tài chính sáng tạo để huy động đầu tư từ cả khu vực công và tư [4].

Mặc dù ngày càng có sự nhận thức về vai trò thiết yếu của đa dạng sinh học trong việc duy trì phúc lợi con người, các hệ thống tài chính vẫn chưa phù hợp với sự hiểu biết này. Việc chuyển hướng tài chính công sang các con đường tích cực đối với thiên nhiên không chỉ là vấn đề chính sách—mà còn là một nghĩa vụ đạo đức để bảo vệ tính toàn vẹn sinh thái và đảm bảo một tương lai khả dĩ cho các thế hệ sau [5].

Tài liệu tham khảo

- [1] Vuong QH. (2024). *Wild Wise Weird*. <https://www.amazon.com/dp/B0BG2NNHY6/>
- [2] Selomane O, et al. (2025). Public finance allocation does not reflect biodiversity priorities. *Current Opinion in Environmental Sustainability*, 74, 101524. <https://doi.org/10.1016/j.cosust.2025.101524>
- [3] Dinda S. (2004). Environmental Kuznets Curve hypothesis: a survey. *Ecological Economics*, 49(4), 431-455. <https://doi.org/10.1016/j.ecolecon.2004.02.011>
- [4] Droste N, et al. (2019). Designing a global mechanism for intergovernmental biodiversity financing. *Conservation Letters*, 12(6), e12670. <https://doi.org/10.1111/conl.12670>
- [5] Nguyen MH. (2024). How can satirical fables offer us a vision for sustainability? *Visions for Sustainability*. <https://ojs.unito.it/index.php/visions/article/view/11267>